

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра «Менеджмент організацій»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОВЕДЕННЯ І ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ
З КУРСУ «ДЕРЖАВНЕ І РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ З НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ
6.030601 «МЕНЕДЖМЕНТ»)**

Горлівка 2014

Методичні вказівки до проведення і виконання практичних робіт з курсу «Державне і регіональне управління» для слухачів напряму 6.030601 «Менеджмент»:

Севрюкова С.В. – к.е.н., доцент кафедри «Менеджмент організацій»

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Дисципліна «Державне та регіональне управління» викладається згідно з навчальним планом підготовки студентів напряму 6.030601 «Менеджмент» загальним обсягом 108 годин для денної, заочної та скороченої форми навчання. В системі учбових дисциплін бакалаврського рівня вона є основною в економічній підготовці студентів.

Бакалаври напряму 6.030601 «Менеджмент» денної форми навчання проходять два модулі, виконують модульні контрольні роботи і за результатами набраних балів отримують екзаменаційну оцінку. Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу і складають іспит, другої вищої освіти виконують контрольну роботу і складають залік.

Предмет навчальної дисципліни охоплює сутнісні характеристики, функції, форми, цілі, завдання, принципи, ознаки, методи та моделі здійснення державного та регіонального управління.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні системи теоретичних знань про категорії і поняття управління на загальнодержавному та регіональному рівні, практичних навичок щодо володіння функціями та методами державного управління і формування державної регіональної політики.

Дисципліна «Державне та регіональне управління» базується на основних положеннях дисциплін «Правознавство», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Розміщення продуктивних сил». Знання із зазначених вище дисциплін дозволяють студентам засвоїти теоретичні положення за дисципліною «Державне та регіональне управління», здійснювати обґрунтування управлінських рішень загальнодержавного та регіонального рівня.

Після вивчення дисципліни студенти **повинні:**

знати рівні управління економікою країни, зміст та особливості державного управління, принципи державного управління, характеристику функцій державного управління, форми та методи державного управління, суть державної регіональної економічної політики, цілі та завдання регіональної економічної політики, сутність та цілі регіонального управління,

функції регіонального управління та їх відмінності від функцій державного управління, основні моделі регіонального управління та їх відмінності, зміст та значення регіонального менеджменту, порядок обґрунтування, прийняття, реалізації та контролю управлінських рішень на рівні регіону, сутність та завдання територіального планування, програмні документи економічного і соціального розвитку регіонів, органи державного управління та місцевого самоврядування, організація бюджетного процесу на регіональному рівні, методи і види бюджетного фінансування, проблеми формування та функціонування екологічного маркетингу регіону, вносити пропозиції по вдосконаленню державної регіональної економічної політики, формулювати основні напрями державної регіональної економічної політики, розрізняти менеджмент функціонування та менеджмент розвитку як вид регіонального менеджменту;

вміти чітко виокремлювати рівні управління в державі, користуватись функціями державного управління, характеризувати управлінську діяльність у різних її формах, надавати характеристику і відрізнити існуючі моделі регіонального управління, виділяти органи самоврядування за їх ознаками;

мати навички використання методик процесів прогнозування та планування для здійснення відповідних функцій державного управління, збору, обробки та аналізу інформації щодо здійснення державного управління в рамках виконання функції обліку та контролю, систематизації актів державного управління, роботи з державним та регіональним бюджетами як основними плановими документами, виділення переваг та проблемних сторін окремих економічних регіонів України, обґрунтування пропозицій по вдосконаленню управління розвитком регіонів, опрацювання основних положень сучасної державної регіональної політики та виділення її переваг та недоліків.

ТЕМА 1. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СИСТЕМНЕ СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ

ПРАКТИЧНА РОБОТА

Тема: «Особливість державного управління. переваги та недоліки основних теорій державного управління»

Основні поняття і терміни: управління, соціальне управління, державне управління, регіональне управління, трансакційні витрати, соціальна структура суспільства, соціальні ролі, соціальні відносини, соціальна мобільність, соціальний статус, державно-адміністративне управління.

План практичного заняття

1. Інституційні зміни як рушійна сила розвитку наукової парадигми соціального управління.
2. Основні теорії та школи управління.
3. Ціннісно-правовий вимір державного управління.
4. Системні характеристики державного управління. Особливості застосування системного підходу.

Практичні вправи

Завдання 1.1.

Виписати по п'ять визначення понять: «управління», «соціальне управління», «державно-управлінські відносини», «державне управління», «регіональне управління», «державно-адміністративне управління».

Завдання 1.2.

1. Заповніть таблицю.

Держави	Трансакційні витрати держави за роками				
США					
держави ЄС					
Кітай					
Росія					
Україна					

1. Провести порівняльну характеристику держав за 5 останніх роки трансакційних витрат держав: США, Кітай, Росія, Україна.

2. Охарактеризуйте тенденції зміни трансакційних витрат держав у державно-му і приватному секторах економіки.

Завдання 1.3.

3.1. Розкрийте зміст та методи розрахунку валового внутрішнього продукту (ВВП) (дохідний, витратний та за доданою вартістю), Валового внутрішнього продукту на душу населення, темпів приросту номінального та реального ВВП. Визначте країн-лідерів за цими показниками (за останні 3 роки).

3.2. Підготуйте доповідь про динаміку ВВП України за останні 20-років, його структуру, зробіть висновки щодо позиції України у світі за показниками ВВП та ВВП на душу населення.

Завдання 1.4.

Задача 1

Заповніть таблицю і на підставі її даних, розрахувати реальний ВВП України у зазначені роки, темпи зростання й приросту реального й номінального ВВП. А також визначити темпи інфляції через дефлятор ВВП.

Таблиця 1.1 - Номінальний ВВП та індекс цін в Україні 2009 – 2013 рр.

Показники	Роки				
	2009	2010	2011	2012	2013
Номінальний ВВП, млрд.грн					
Індекс цін					

Задача 2

Визначити величину чистого національно продукту в прогностному році, якщо імпорт збільшиться на 6 %, а експорт – 14 %. Як зміниться величина валового внутрішнього продукту в державі у прогностному році за цих умов? Якщо економіка держави в поточному році характеризується такими показниками: експорт – 550 млрд грн, імпорт – 580 млрд грн, споживчі витрати – 700 млрд грн, державні витрати – 220 млрд грн, інвестиції – 200 млрд грн, амортизація – 5 млрд грн.

Завдання 1.5

Заповніть таблицю:

Таблиця 1.2 – Школи управління адміністративно-державного управління

Школа	Основні ідеї	Представники
-------	--------------	--------------

Американська школа економічного підходу		
Німецька школа адміністративно-державного управління		
Французька школа адміністративно-державного управління		

1. Дайте характеристику перевагам і недолікам теоріям державного управління.

Завдання 1.6.

А. Файоль дав класичне визначення науковому управлінню:

«Управляти» – значить:

- передбачити, тобто враховувати майбутнє і виробляти програму дій;
- організувати, тобто будувати подвійний – матеріальний і соціальний – організм установи;
- розпоряджатися, тобто змушувати персонал належним чином працювати;
- координувати, тобто зв'язувати, об'єднувати та гармонізувати всі дії і всі зусилля;
- контролювати, тобто піклуватися про те, щоб все відбувалося відповідно до встановлених правил і відданих розпоряджень.

Чи можна дане визначення використовувати для характеристики державного управління? Відповідь аргументуйте

Завдання 1.7.

Дайте характеристику підходам державного управління. Визначте недоліки й переваги підходів.

Завдання для індивіуальної самостійної роботи

Теми рефератів

1. Специфіка державного управління.
2. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст.
3. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу.

ТЕМА 2. ДЕРЖАВНА ВЛАДА ТА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

ПРАКТИЧНА РОБОТА

Тема: «Особливості державної влади як суб'єкту державного управління на різних рівнях»

План практичного заняття

1. Специфіка цілей, завдань державного управління.
2. Сутність, риси, функції державного управління,
3. Принципи та методи державного управління. Переваги та недоліки методів державного управління.
4. Моделі державного управління: світовий досвід.
5. Структура державного управління у провідних країнах світу.

Основні поняття і терміни: держава, державна політика, риси держави, паланка, функції державного управління, суб'єкти державного управління, об'єкти державного управління, суб'єкти регіонального управління, об'єкти регіонального управління, принципи державного управління, цілі державного управління, методи державного управління, організаційна структура державного управління.

Практичні вправи

Завдання 2.1.

Заповніть таблицю 2.1.

Таблиця 2.1 – Характерні риси устроїв країн світу

Тип політичного устрою	Характеристика	Переваги	Недоліки
Унітарна держава			
Федеративна держава			

Завдання 2.2.

Визначте суттєві відмінності між політичними й адміністративними функціями в державному управлінні за такими ознаками: процедура призначення та звільнення з посади, характер діяльності та рішень, що приймаються, професійна компетентність. Результати надайте у вигляді таблиці.

Завдання 2.3.

Наведіть приклади цілей державного управління України, як держави за ознаками:

1. суспільно-політичні, що охоплюють комплексний, цілісний, збалансований і якісний розвиток суспільства;
2. соціальні, які відображають вплив суспільно-політичних цілей на соціальну структуру суспільства, стан і рівень соціального життя людей;
3. економічні, які характеризують і утверджують економічні відносини; духовні.

Завдання 2.4.

Наведіть приклади функцій державного управління України, як держави за ознаками:

- а) загальні або основні;
- б) спеціальні або спеціалізовані, які відображають специфіку конкретного суб'єкта управління або керованого об'єкта;
- в) допоміжні або обслуговуючі, які обслуговують виконання загальних і спеціальних функцій.

Завдання 2.5.

Наведіть приклади адміністративних, економічних, правових методів державного управління, відповідно до сфер державного управління України:

1. Економічна сфера державного управління України;
2. Соціальна сфера державного управління України;
3. Адміністративно-політична сфера державного управління України;
4. Культурна і ідеологічна сфера державного управління України.

Завдання 2.6.

У чому полягає особливість формування і реалізації структури державного управління у провідних країнах світу, за принципом функцій і повноважень – центральних, регіональних, місцевих органів управління.

Завдання для індивідуальної самостійної роботи

Теми рефератів

1. Механізм державної влади.
2. Орган державної влади: поняття, ознаки, види.
3. Розподіл влад: досвід сучасних держав.

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ПРАКТИЧНА РОБОТА

Тема: «Можливість забезпечення національної безпеки на відповідному рівні в умовах постійної невизначеності та плинності подій»

План практичного заняття

Основні поняття і терміни: боргова безпека держави, державна соціальна політика, державне регулювання економіки, підтримуюча діяльність держави, компенсаційна діяльність держави, регулююча діяльність держави, соціальний захист.

Практичні вправи

Завдання 3.1.

На підставі розрахунків за даними таблиці зробіть висновок: в якому регіоні структурний ефект позитивно впливає на економічний розвиток?

Таблиця 3.1 – Вихідні дані

Вид економічної діяльності	Виробництво товарів і послуг, млн. грн.			
	Регіон А		Регіон Б	
	1 рік	2 рік	1 рік	2 рік
1	3 280	3 830	2 715	2 455
2	2 350	2 520	3 630	3 270
3	1 470	1 625	3 285	3 810

Завдання 3.2.

Використовуючи наведені дані по розвинутій країні А та слаборозвинутій Б, обчисліть індекс розвитку людського потенціалу та індекс зубожіння.

I. Показники по розвинутій країні

1. Очікувана тривалість життя – 77,2 6 років
2. Рівень освіченості дорослого населення – 99,0 %
3. Сукупна частка осіб, що навчаються – 88,1%
4. Реальний ВВП на одну особу– 21 260 дол. США
5. Знедоленість з точки зору тривалості життя – 6,4 %

6. Знедоленість з точки зору знань – 8,9 %
7. Знедоленість з точки зору належного рівня життя, % – 0 %
8. Знедоленість з точки зору ізоляції – 0%
9. Кількість населення, яке не має доступу до питної води – 7,0 %
10. Кількість населення, яке не має можливості користуватися медичними послугами – 18,0
11. Кількість дітей у віці до 5 років, які відстають у вазі – 7,0 %

II. Показники по слабо розвинутій країні

1. Очікувана тривалість життя – 69,8 років
2. Рівень освіченості дорослого населення – 82,6%
3. Сукупна частка осіб, що навчаються – 68,9
4. Реальний ВВП на одну особу – 3 130
5. Знедоленість з точки зору тривалості життя – 12,6%
6. Знедоленість з точки зору знань – 20,7%
7. Знедоленість з точки зору належного рівня життя – 19,1%
8. Знедоленість з точки зору ізоляції, % – 0,5%
9. Кількість населення, яке не має доступу до питної води – 0%
10. Кількість населення, яке не має можливості користуватися медичними послугами – 0%
11. Кількість дітей у віці до 5 років, які відстають у вазі – 0%

Завдання 3.3.

У чому полягає особливість моделей соціальної політики розвинутих країн і особливість їх реалізації, переваги, недоліки, перспективи впровадження в модель соціальної політики України? Відповідь аргументуйте (порівняйте запропоновану соціальну модель України з діючою на разі отриманих ефектів).

Завдання 3.4.

Розкрийте особливості структури доходів та витрат населення в Україні та інших країнах світу, особливості розподілу доходів серед населення (децельний коефіцієнт, індекс Джині). Які основні соціальні стандарти та соціальні гарантії законодавчо затверджуються в Україні.

Завдання 3.5.

Розкрийте особливості сучасної фінансово-бюджетної політики України, охарактеризуйте структуру доходної та витратної частин державного бюджету України. Зробіть висновки щодо моделі боргової безпеки нашої держави (за

останні 5 років) за показниками: відношення зовнішнього боргу до ВВП, відношення зовнішнього боргу до експорту товарів і послуг, відношення платежів з обслуговування державного боргу до експорту товарів і послуг, відношення платежів з обслуговування боргу до розміру державного бюджету, відношення платежів з обслуговування боргу до валових резервів НБУ, відношення платежів з обслуговування боргу до ВВП, Відношення боргу міжнародним організаціям до зовнішнього боргу. Охарактеризуйте стан безпеки України.

Завдання для індивідуальної самостійної роботи

Теми рефератів

1. Державне регулювання підприємницької діяльності в Україні.
2. Державне регулювання соціальної сфери України.
3. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності держави і регіонів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов.- К.: Юстиніан, 2007.-288с.
2. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський.-К.: Знання, 2009.-582с.
3. Ординський В.Л. Управління в органах виконавчої влади: навч.посіб./ В.Л. Ординський, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів. – К.: ЦУЛ, 2008.-296с.
4. Конституція. України, прийнята 28 червня 1996р. Коментар до Конституції України. — 2-ге вид., випр. і доп. — К., 1998.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»// Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 1-2. — Ст. 95.
6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: Наук.-практ. коментар. — К., 1999.
7. Закон України «Про ратифікацію Європейської Хартії місцевого самоврядування»// Відомості Верховної Ради України. – 1997. — № 38. — Ст. 249.
8. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 20-21. — Ст. 190.
9. Закон України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 3-4. — Ст. 15 (зі змін, і доп.).
10. Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 33. — Ст. 443.
11. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад «// Відомості Верховної Ради України. – 2002. — № 41. (У новій ред.)
12. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» // Відомості Верховної Ради України. — 2001.
13. Закон України «Про органи самоорганізації населення» // Відомості Верховної Ради України. — 2001.

14. Концепція адміністративної реформи в Україні: Затв. Указом Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98.
15. Концепція регіональної політики: Затв. Указом Президента України від 25.05.01 №341/2001.
16. Програма державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні: Затв. Указом Президента України від 30 серпня 2001 р. №749/2001.
17. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України // Уряд, кур'єр. — 2002. — 4 черв.
18. Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України: Указ Президента України від 13 березня 1999 р. № 250/99.
19. Про систему центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1572/99.

Додаткова література

20. Воронкова В. Г Менеджмент в держаних організаціях : навч. посібн. / Воронкова В. Г. – К. : ВД «Професіонал», 2004. –256 с.
21. Глен Райт. Державне управління / Глен Райт. – К., 1994. – 113 с.
22. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки / Л. І. Дідківська, Л. С. Головки. – К. : Знання, 2007. – 214 с.
23. Круш П.В. Регіональне управління: навч.посіб./ П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко. – К.: ЦУЛ, 2007.-248с.
24. Лазор О. Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посібн. / Лазор О. Д. – К. : ЦУЛ, 2003. – 432 с.
25. Стеценко Т.О, Тищенко О.П. Управління регіональною економікою.: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2010. – 471с.
26. Стельмашук А.М. Державне регулювання економіки : навч.посіб. – Тернопіль: ТАНГ, 2000. – 315 с.

Інформаційні ресурси

27. Державна програма економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.
28. Державне управління: теорія та практика. Засновник Національна академія державного управління при Президентові України. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/>.
29. Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com>.
30. Електронне наукове фахове видання "Актуальні проблеми державного управління" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/index.html>
31. Електронне наукове фахове видання "Теорія та практика державного управління" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/index.html>
32. Електронне наукове фахове видання "Державне будівництво" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/index.html>
33. Електронне наукове фахове видання "Публічне управління: теорія та практика" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/index.html>
34. Європейська хартія місцевого самоврядування (укр/рос) від 15.10.1985 (редакція від 16.11.2009 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
35. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (редакція від 04.02.2011р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
36. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 586-XIV (редакція від 19.05.2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

37. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (редакція від 07.08.2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
38. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування : Закон України від 15.07.1997 № 452/97-ВР (редакція від 15.07.1997 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
39. Территориальное управление: государственное, региональное, муниципальное [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://vasilievaa.narod.ru/>.
40. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

Варіант I

План

1. Зародження перших управлінських інституцій на українських землях.
2. Організація влади і здійснення управління в Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Литовсько-Руському князівстві та Речі Посполитій: суть, характерні ознаки та особливості.
3. Уніфікація управління українськими землями Австрійською (Австро-Угорською з 1867 р.) та Російською імперіями.
4. Організація державного управління в УНР, ЗУНР, Українській державі П. Скоропадського.
5. Організаційна структура державного управління в Радянській Україні. Конституції УСРР (УРСР) 1919, 1929, 1937 і 1978 років.
6. Основні напрями формування цілісної системи державного управління після здобуття Україною незалежності.

Теми рефератів

1. Державно-управлінські реформи Б. Хмельницького.
2. Конституція П. Орлика та її історичне значення.
3. Радянська модель організації державного управління: переваги та недоліки.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Порівняйте 3 та 4 Універсали Української Центральної Ради.

2. Вкажіть основну мету прийняття Концепції адміністративної реформи в Україні.

Практичні завдання

1. Поясніть вислів англійського історика і філософа К. Поппера: «Майбутнє ще не існує, і саме ця обставина покладає на нас величезну відповідальність; так як ми можемо впливати на майбутнє, то ми маємо прикласти всі сили, щоб зробити його кращим. А для цього ми повинні використати все, чого навчилися в минулому».

2. Запропонуйте систему принципів здійснення адміністративної реформи в Україні, використовуючи вітчизняний досвід державотворення.

Завдання для контролю та самоконтролю

1. Чи можна назвати прогресивними управлінські заходи княгині Ольги, князів Володимира Великого, Володимира Мономаха, Данила Галицького?

2. Яка ідея лежить в основі радянської влади?

3. Чи спрацювала, на Вашу думку, українська національна ідея після здобуття Україною незалежності?

4. Назвіть противаги інституту Президента України згідно з Конституцією України 1996 року.

5. Вкажіть суб'єктивні чинники, які перешкоджають становленню ефективної системи державного управління в Україні.

Рекомендована література

1. Історія державного управління України: термінологічний словник, збірник документів та матеріалів (XII-XX ст., таблиці, схеми та інтернет-довідник.) / За заг. ред. Н.Р. Нижник. – К.: Видав. дім «Максімум», 2005. – 720 с.
2. Історія України. Документи. Матеріали. Посібник.- К.:Академія, 2001.- 448с.
3. Кармазіна М. Ідея державності в українській політичній думці (кінець XIX – початок XX ст.). – К., 1998.-350с.
4. Коцур А.П. Ідея державності в історичній думці та суспільно-політичному житті України (кінець XVIII – початок XX ст.). – Чернівці, 2000.
5. Кресіна І. Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси. – К., 1998.-280с.

6. Литвин В. Україна: досвід та проблеми державотворення. – К.: Наукова думка, 2001.-558с.
7. Політична історія України. Посібник / За ред. В.І. Танцюри. – К.: «Академія», 2001.-488с.
8. Розумний М. Українська ідея на тлі цивілізації. – К., 2001.-288с.

Варіант II

Реферативна форма проведення практичного заняття

Теми рефератів

1. Організація влади у слов'янських племенах VI-IX ст.
2. Особливості організації влади і здійснення управління в Київській Русі та Галицько-Волинській державі..
3. Органи управління самоврядної України та організація управління в самоврядних містах у період середньовіччя.
4. Центральні та місцеві органи Московського царства та Російської імперії для управління Україною.
5. Земська та міська реформи у Російській імперії.
6. Організація управління і здійснення влади в Коронному краї Галичини та Володимирії.
7. Формування альтернативних структур влади й управління в УНР та проблема їх легітимації.
8. Особливості державного управління в Радянській Україні.
9. Труднощі і перспективи здійснення адміністративної реформи в Україні.
10. Президентські вибори 2004 року та їх вплив на державотворчі процеси в Україні.

Варіант III

«Круглий стіл» на тему

«Досвід державно-управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і перешкода розвитку»

У процесі підготовки до заняття слухачам магістратури пропонується обговорити такі проблемами:

- об'єктивні і суб'єктивні чинники, що обумовлюють характер державного управління;
- закони і закономірності державного управління;

- критерії виділення етапів та форм організації державної влади;
- роль зовнішнього чинника в житті українського суспільства;
- природно-географічні і ментальні чинники в житті українського суспільства;
- еволюція форм здійснення державної влади;
- зміст та основні особливості політичної, конституційної та адміністративно-територіальної реформи;
- проблеми та перспективи реформування системи влади й державного управління в сучасних умовах;
- важливість врахування помилок УНР, Гетьманату, Директорії, радянських урядів при проведенні управлінських реформ.

Під час «круглого столу» учасники обмінюються думками, аргументовано висловлюють свою точку зору на ті чи інші події чи процеси. Вкінці ведучий підбиває підсумки «круглого столу», відзначає особливості перебігу та результати обговорення проблем, активність учасників «круглого столу».

Тема 3. Концептуальні засади розроблення державної політики: світовий досвід та вітчизняна практика

Основні поняття і терміни: держава, державна влада, державна політика, системний моніторинг, адміністративна юстиція, квазіюстиція, регулятивна політика, дистрибутивна політика, гендерна політика.

План

1. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Роль держави в умовах глобалізації.
2. Зміст та функціональні особливості державної політики.
3. Взаємодія та взаємовплив державної політики і державного управління.
4. Проблеми підвищення якості розробки державної політики.
5. Гендерна політика в Україні.

Теми рефератів

1. Глобалізація як джерело конкуренції, конфліктів та можливостей.
2. Правові механізми забезпечення рівноправності статей в Україні.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Випишіть зі словників 4-5 визначень поняття «державна політика».

2. Вкажіть основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків згідно з Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005 р. (набуває чинності з 1 січня 2006 року).

Практичні завдання

1. Прокоментуйте вислів німецького філософа І. Канта: «Два людські винаходи можна вважати найбільш трудними: мистецтво управляти і мистецтво виховувати».

2. Підготуйте виступ (до 5 хв.) на тему «Пріоритети зовнішньої політики України».

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Що становить собою предмет державної політики?
2. Назвіть функції державної політики.
3. Що таке «порядок денний» в державній політиці?
4. Що є суб'єктом і об'єктом державної політики?
5. Охарактеризуйте основні принципи формування концепції (програми) державної політики.
6. Яким чином аналіз державної політики впливає на процес її формування і впровадження?
7. Що таке гендерна правова експертиза?
8. Перерахуйте та розкрийте основні проблеми удосконалення молодіжної політики в Україні.

Рекомендована література

1. Браун П. Посібник з аналізу державної політики. – К.: Основи, 2000. – 243 с.
2. Валевський О. Умови формування державної політики: змістовні характеристики середовища та його функціональні аспекти // Вісник УА-ДУ. – 2002. – №1. – С. 207-214.
3. Вайс К.Т. Оцінювання і методи дослідження програм та політики. Пер. з англ. Р. Ткачука і М. Корчинської. – К.: Основи, 2000. – 671 с.
4. Веймер Д., Вайнінг Е. Аналіз політики. Концепції і практика. – К.: Основи, 1998. – 654 с.
5. Гендерні аспекти державної служби / За заг. ред. Б. Кравченка. – К., 2002.-335с.

6. Грицяк Н. Проект моделі гендерної системи управління // Вісник ДСУ. – 2004. – №1. – С. 32-35.
7. Левченко К. Гендерна політика в Україні: визначення, формування, управління. – Х., 2003.
8. Пал Л. Аналіз державної політики. – К.: Основи, 1999. – 422 с.
9. Тертичка В. Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики // Вісник УАДУ. – 2002. – №1. – С. 215-222.
10. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. – К.: Основи, 2002. – 750 с.

Тема 4. Функції і організаційна структура державного управління

Основні поняття і терміни: функція, функціональна структура, організаційна структура, «дерево цілей», бюрократія, прогноз, контроль, матрична структура, дивізіональна структура, бюрократизм.

План

1. Поняття і види функцій державного управління.
2. Функціональна структура державного управління: визначення, становлення, розвиток.
3. Адаптація функцій державного управління до умов інноваційного розвитку.
4. Основи побудови організаційної структури державного управління. Види організаційних структур.

Теми рефератів

1. Формування «дерева цілей» державного управління та його забезпечення.
2. Особливості бюрократизму в сучасному державному управлінні та проблема подолання його негативних сторін.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Скласти перелік основних понять, термінів, з якими Ви вперше зустрілися.
2. Опрацювати працю В.Матвієнка «Соціальні технології» (К., 2001).

Практичні завдання

1. Заповнити таблицю:

Вид організаційної структури	Переваги	Недоліки
Лінійна Функціональна Лінійно-функціональна Дивізійна Матрична Мережева		

2. Поясніть вислів німецького філософа Мартіна Хайдеггера «Поки ми не вникнемо думкою в те, що є, ми ніколи не зможемо належати до того, що буде».

Завдання для контролю та самоконтролю

1. Назвіть основні класифікації функцій державного управління.
2. Які існують типові моделі управлінських функцій для різних ланок організаційної структури?
3. Вкажіть основні фактори, що визначають побудову організаційних структур управління.
4. Як можна побудувати «дерево цілей» державного управління?
5. Перерахуйте та розкрийте основні переваги та недоліки проектних організаційних структур.

Рекомендована література

1. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми. Монографія / За ред. В.М. Князева. – К.: Вид-во НАДУ, Мілленіум, 2003. – 320 с.
2. Єрмоленко А.М. Комунікативно-практична філософія. – К.: Лібра, 1999. – 488 с.
3. Комарова Ю. Деякі аспекти аналізу структурної самоорганізації політичної системи // Політичний менеджмент. – 2005. – №1(10). – С. 97-112.
4. Матвієнко В.Я. Соціальні технології. – К.: Українські пропілеї, 2001. – 446 с.
5. Немцов В.Д., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій. – К.: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. – 392 с.

6. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Наук. кер. В. Цветков. – К.: Оріони, 1998. – 364 с.
7. Токовенко В. Політичне керівництво і державне управління: проблеми взаємовідносин та оптимізація взаємодії. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 256 с.
8. Цветков В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). – Х.: Право, 1996. – 164 с.

Тема 5. Державно-управлінська діяльність

Основні поняття і терміни: управлінська діяльність, управлінська технологія, соціальна технологія, управлінське рішення, технологія соціального простору, громадська думка, соціодіагностика, технології влади, наказ, розпорядження, постанова.

Варіант I

План

1. Поняття державно-управлінської діяльності. Форми, методи і стадії управлінської діяльності.
2. Поняття управлінської технології.
3. Структурно-логічні моделі формування та реалізації системи державної влади і управління.
4. Суть та основні ознаки державно-управлінських рішень. Поняття оптимального управлінського рішення та його вибір.

Теми рефератів

1. Управлінське рішення як складне соціально-правове явище.
2. Використання статистичних методів у процесі формування державно-управлінських рішень.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Назвати критерії, на основі яких виділяють управлінські технології.
2. Скласти план-конспект статті В. Бакуменка «Напрями та підходи до розв'язання теоретико-методологічних засад формування державно-управлінських рішень» (Вісник УАДУ. – 2002. – №1. – С. 5-14.)

Практичні завдання

1. Сформулюйте основні критерії прийняття оптимальних управлінських рішень з огляду на політичний розвиток сучасної України.

2. Охарактеризуйте вислів А. Хіршмана: «Чим більше люди і влада обізнані про діяльність і потреби одні одних, тим вищий рівень взаємної довіри».

Завдання для контролю та самоконтролю

1. Назвіть основні проблеми удосконалення суб'єктно-об'єктних відносин у сфері державного управління.

2. Проаналізуйте основні стадії державно-управлінської діяльності.

3. Чим управлінська діяльність відрізняється від інших видів діяльності?

4. Які Ви знаєте механізми реалізації державно-управлінських рішень?

5. Вкажіть сутнісні характеристики оптимального управлінського рішення.

Рекомендована література

1. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 320 с.

2. Бакуменко В., Князев В. Філософсько-методологічні засади державно-управлінських рішень // Вісник УАДУ. – 2000. – №2. – С. 341-358.

3. Дармограй Н. Елітизація культурно-владних відносин // Вісник УАДУ. – 2003. – №1. – С. 363-368.

4. Дегтяр А. Використання статистичних методів у процесі прогнозування наслідків державно-управлінських рішень // Вісник УАДУ. – 2002. – №4. – С. 47-50.

5. Загородній Ю. Дослідження громадського суспільства: модель нормативних досягнень // Політичний менеджмент. – 2004. – №3(6). – С. 10-19.

6. Крисюк Ю. Світоглядний смисл соціального порядку // Право України. – 2004. – №1. – С. 17-22.

7. Матвиенко В.Я. Прогностика. – К.: Українські пропілеї, 2000. – 520 с.

8. Рябов С. Державна влада: проблеми авторитету та легітимності. – К.: НІСД, 1996.

9. Соколов А.Н. Правовое государство: от идеи до ее материализации. – Калининград, 2002. – 455 с.

10. Тетчер Маргарет Искусство управления государством. Стратегии для меняющегося мира. – М., 2003. – 502 с.

11. Тихомиров Ю.А. Управленческое решение. – М.: Наука, 1972. – 288 с.

12. Фаренік С.А. Управління як форма зв'язку, теоретичних моделей і практичних рішень. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук. – К., 2003. – 36 с.

Варіант II
Семінар-дискусія
Питання для дискусії

1. Форми управлінської діяльності.
2. Основні стадії управлінської діяльності.
3. Види управлінських технологій.
4. Основні складові управлінської технології.
5. Вимоги до прийняття управлінського рішення.
6. За яких умов доречно говорити про оптимальний характер управлінського рішення?
7. Які Ви знаєте критерії ефективності управлінських рішень?
8. Чи відповідають критеріям оптимальності і ефективності рішення уряду у сфері економіки (політики, соціального життя, культури і духовності)? Обґрунтуйте свою думку.
9. Якими міркуваннями, на Вашу думку, повинен в першу чергу керуватися голова райдержадміністрації при прийнятті управлінських рішень?

Тема 6. Правове регулювання державно-управлінських явищ

Основні поняття і терміни: управлінське явище, управлінський процес, правовий статус, юридична (адміністративна, цивільно-правова, матеріальна, кримінальна) відповідальність, об'єкт правовідносин, принцип верховенства права.

План

1. Пріоритетність законодавчого регулювання державного управління як передумова його стабілізації.
2. Правовий статус державного органу, державної посади.
3. Відповідальність у державному управлінні. Види юридичної відповідальності.
4. Взаємообумовленість свободи і відповідальності у державному управлінні.

Теми рефератів

1. Адміністративна відповідальність державних службовців.
2. Особливості кримінальної відповідальності державних службовців.
3. Структура й організація процесу правового регулювання державного управління.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Випишіть 5-6 висловів про роль права, законів у державному управлінні (відомих українських і зарубіжних мислителів).
2. Які види службових злочинів можна знайти у чинному Кримінальному Кодексі України?

Практичні завдання

1. Як Ви розумієте вислів філософа Платона «Я бачу близьку загибель тієї держави, де закон немає сили і перебуває під чиєюсь владою»?
2. Чи був правий грузинський мислитель М. Мамардашвілі, коли стверджував, що «правами володіє той, хто володіє собою»?

Завдання для контролю та самоконтролю

1. В чому полягає суть принципу законності в державному управлінні?
2. Що складає основу правового статусу органу державної влади?
3. Який нормативно-правовий акт має вищу юридичну силу: закон чи указ Президента?
4. Чи існує, на Вашу думку, необхідність запровадження інституту адміністративної юстиції в Україні?
5. Назвіть приклади правових колізій, що виникають під час прийняття управлінських рішень.
6. Чи достатнім, на Вашу думку, є соціальний і правовий захист державних службовців? Свою думку обґрунтуйте.

Рекомендована література

1. Авер'янов В., Крупчан О. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування. – Х.: Право, 1998. – 37 с.
2. Задорожний Г.В. та інші. Соціальне партнерство – реальний шлях до відкритого суспільства. – Х.: 2000. – 189 с.

3. Иваненко В.А. Социальное право человека и социальные обязанности государства: международные и конституционно-правовые аспекты. – Спб., 2003. – 402 с.
4. Лок Дж. Два трактата про врядування. – К.: Основи, 2001. – 265 с.
5. Мельниченко В. Пріоритетність законодавчого регулювання державного управління як передумова його стабілізації // Вісник УАДУ. – 2002. – №1. – С. 32-37.
6. Нижник Н.Р. Государственно-управленческие отношения в демократическом обществе. – К.: Ин-т государства и права, 1995. – 207 с.
7. Пашко Л. Мотиваційна криза держслужбовців: причини і наслідки // Політичний менеджмент. – 2005. – №1(10). – С. 44-51.
8. Перепелиця Г.М. Конфлікти в посткомуністичній Європі. – К., 2003. – 432 с.
9. Соколов А.Н. Правовое государство: от идеи до ее материализации. – Калининград, 2002. – 455 с.
10. Чигринов В. Політична ментальність українського суспільства: історія і модерн. – Х., 2001. – 197 с.

Тема 7. *Контроль в державному управлінні та основні методи оцінки ефективності державного управління*

Основні поняття і терміни: контроль, оцінка, контролінг, ефективність, результативність, децентралізація, управлінські послуги, види контролю, форми контролю, органи контролю.

Варіант I

План

1. Поняття та види контролю в державному управлінні.
2. Методи та форми здійснення контрольної влади.
3. Основні підходи до формування оцінки ефективності державного управління.
4. Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі прийнятих управлінських рішень.
5. Вплив децентралізації на ефективність надання управлінських послуг.

Теми рефератів

1. Розробка критеріїв ефективності державного управління – важлива складова методології державного управління.

2. Концептуальні засади оцінки ефективності організаційних структур державного управління.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Випишіть зі словників по 3 визначення понять «контроль», «соціальний контроль», «державний контроль», «громадський контроль».

2. Скласти план-конспект статті В. Тертички «Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики» (Вісник УАДУ. – 2002. – №1. – С. 215-222).

Практичні завдання

1. Поясніть вислів Д. Норта «Інституції – це правила гри в суспільстві, або, точніше, придумані людьми обмеження, які спрямовують людську взаємодію в певне річище».

2. Заповнити таблицю:

Вид контролю	Сутнісні характеристики	Сфера застосування

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Що потрібно розуміти під поняттям «контроль»?
2. Чому необхідний контроль в державних інституціях?
3. На які органи влади покладено контрольні функції згідно з чинним законодавством?
4. В чому полягає значення контрольних функцій державних інституцій?
5. Як впливає контроль на ефективність прийняття і реалізації управлінських рішень?
6. Чи є, на Вашу думку, ефективною модель організації державної влади на обласному (районному) рівні? Свою відповідь обґрунтуйте.

Рекомендована література

1. Бакуменко В., Князев В. Філософсько-методологічні засади державно-управлінських рішень // Вісник УАДУ. – 2000. – №2. – С. 341-358.
2. Горбатенко В. Постмодерн і трансформація ціннісної основи людського буття // Політичний менеджмент. – 2005. – №1(10). – С. 3-13.
3. Державний контроль у сфері виконавчої влади / За заг. ред. В.Б. Ар'янова. – К., 2000.

4. Малиновський В. Актуальні проблеми нової моделі розподілу державної влади в Україні // Вісник УАДУ. – 1997. – №4. – С. 113-140.
5. Мамотова Т. Трактуння поняття «державний контроль» у сучасному законодавстві України та його уточнення // Вісник ДСУ. – 2004. – №1. – С. 23-26.
6. Сушинський О. Методи та форми здійснення контрольної влади // Вісник УАДУ. – 2002. – №2. – С. 54-61.
7. Цветков В., Горбатенко В. Демократія. Управління. Бюрократія: в контексті модернізації українського суспільства. – К.: Ін-т держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2001. – 248 с.
8. Шаповал В. Сутнісні характеристики конституційного контролю // Право України. – 2005. – №3. – С. 23-27.
9. Шелест Н.П. Проблемні питання логіки державно-управлінського реформування в сучасній Україні // Вісник УАДУ. – 2002. – №3. – С. 277-284.

Варіант II

Рольова (ділова) гра на тему

«Наукова експертиза розпоряджень голови обл (рай) держадміністрації за 2004 (2005) рік»

Завдання роздаються 2-3 тижні наперед, до початку проведення гри. Використовуються методи фокусних груп, «мозкового штурму», «виключення зайвого». Розробляються єдині критерії експертного оцінювання проектів розпоряджень голів райдержадміністрацій.

Навчальний колектив розбивається на 3-4 фокусні групи. В кожній групі вибирається оратор (буде давати оцінку проектів розпоряджень), діловод (робить необхідні записи), генератори ідей (висловлюють своє бачення проблем), критики ідей (заперечують висунуті проблеми), експерт.

Після обговорення проектів розпоряджень в малих групах, вони поступають на розгляд експертної комісії, в склад якої входять по одному представникові від кожної з фокусних груп.

Експертна комісія оцінює:

- 1) виступ ораторів груп;
- 2) роботу діловодів;
- 3) новизну ідей, висунутих генераторами;
- 4) результативність роботи критиків ідей.

Після того голова експертної комісії підбиває підсумки, висловлює свої зауваження щодо роботи фокусних груп та бажаних змін і доповнень до наявних розпоряджень голів райдержадміністрацій. Головуючий після завершення гри підбиває загальні результати, відзначає активність окремих груп та їх учасників.

Тема 8. Система органів виконавчої влади в Україні

Основні поняття і терміни: Кабінет Міністрів України, міністерство, центральний орган виконавчої влади, інституційна спроможність уряду, територіальний підрозділ центрального органу виконавчої влади, компетенція, посадова особа, посадові права, посадові обов'язки, управлінські зв'язки.

План

1. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні.
2. Система органів виконавчої влади України: складові, права, компетенції і функції.
3. Кабінет Міністрів України – центральний орган виконавчої влади.
4. Центральні органи виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України та органи з спеціальним статусом.
5. Правовий статус територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та їх посадових осіб.

Теми рефератів

1. Управлінські зв'язки в системі органів виконавчої влади.
2. Концепція інституційної спроможності уряду України.
3. Проблеми визначення правового статусу інституту президентства в Україні.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. В яких статтях Конституції України визначено правовий статус Кабінету Міністрів України?
2. Які повноваження покладено на Секретаріат Президента України відповідно до Указу Президента України від 14 жовтня 2005 р. «Про створення Секретаріату Президента України» (Урядовий кур'єр. – 2005. – 18 жовтня)?

Практичні завдання

1. Криза політичної влади в Україні – це реальність чи ілюзія. Аргументуйте свої міркування.
2. Прокоментуйте вислів П. Орлика «Володарі, що дорожать своїм добрим ім'ям більше, ніж інші люди, виставлені на суд загалу».

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Хто є джерелом влади в Україні?
2. Які інституції складають систему органів виконавчої влади в Україні?
3. Назвіть конституційні противаги Кабінету Міністрів України.
4. Які нові міністерства, відомства, державні комітети появились в Україні в 2005 році? Чим була зумовлена необхідність їх появи?
5. До якої гілки влади можна віднести Президента України? Аргументуйте свої міркування.

Рекомендована література

1. Даглас Норт. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. – К.: Основа, 2000. – 198 с.
2. Захарченко В. Чиєї держави державці // Літературна Україна. – 2005. – 8 вересня. – С. 3.
3. Кіндратець О.М. Формування суспільства сталого розвитку: проблеми і перспективи. – Запоріжжя, 2003. – 381 с.
4. Лисицький В. Доктрина розвитку інституційної спроможності уряду України // Вісник НАДУ. – 2004. – №3. – С. 108-114.
5. Мартиненко В. Соціальні системи: формування, розвиток, управління // Вісник УАДУ. – 2002. – №2. – С.29-33.
6. Нижник Н.Р. Государственно-управленческие отношения в демократическом обществе. – К., 1995. – 207 с.
7. Кармазіна М. Інститут президентства: походження та сутність феномена // Політичний менеджмент. – 2004. – №3(6). – С. 36-50.
8. Сушинський О. Інститут резидентури в Україні: нормативно-правове регулювання.- Львів:ЛФ УАДУ, 2001.-179с.
9. Цветков В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). – Х.: Право, 1996. – 164 с.

Тема 9. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління

Основні поняття і терміни: місцева державна адміністрація, апарат, функціональні обов'язки, державно-управлінські відносини, колегіальність та персональна відповідальність, ієрархічна структура, повноваження, управлінська процедура.

Варіант I

План

1. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження.
2. Структура місцевих державних адміністрацій та порядок їх формування.
3. Структурні підрозділи апарату ОДА і РДА, функціональні обов'язки їх посадових осіб.
4. Відносини місцевих державних адміністрацій в системі вертикальних і горизонтальних зв'язків.

Теми рефератів

1. Проблеми формування іміджу МДА (на прикладі конкретної ОДА чи РДА).
2. Правовий статус керівника органу місцевої виконавчої влади.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Назвіть посади, які відносяться до VI категорії згідно із Законом України «Про державну службу».
2. Які структурні підрозділи входять до складу апарату ОДА?

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте вислів Єви Перон: «Влада за своєю суттю руйнівна. Тільки усвідомлення бажання добра, ясна і чітка мета допомагають людині зберегти себе від темних спокус влади».
2. Сформулюйте основні критерії ефективної роботи керівника МДА.

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Якою є процедура призначення голови ОДА?
2. Перечисліть основні функції МДА (ст. 119 Конституції України).
3. Хто входить до складу керівництва МДА?
4. Хто визначає перелік структурних підрозділів МДА та штатну чисельність?
5. Назвіть основні структурні підрозділи РДА.

Рекомендована література

1. Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні. – Київ, 1998.
2. Адамов Б. Уроки єврознавства // Урядовий кур'єр. – 2005. – 20 жовтня. – С. 7.
3. Бакуменко В., Сурмін Ю. Реформа політичної системи України: необхідність та основні напрямки реалізації // Вісник УАДУ. – 2002. – №4. – С. 208-218.
4. Борденюк В. Децентралізація державної влади, місцеве самоврядування: поняття, суть та форми (види) // Право України. – 2005. – №1. – С. 21-25.
5. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування. Зб. наук. праць: У 2-х ч., Ч.1. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 222 с.
6. Зеленцов А.Б. Контроль за деятельностью исполнительной власти в зарубежных странах. Учеб. пособие. – М.: Изд-во РУДН, 2002. – 190 с.
7. Крупчан О.Д. Організація виконавчої влади в Україні. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 135 с.
8. Нижник Н.Р. Державне управління в Україні: проблеми і перспективи // Вісник УАДУ. – 1996. – №1. – С. 102-116.
9. Реформування державного управління в Україні / Кол. авт.; Наук. кер. В. Цветков. – К.: Оріяни, 1998. – 346 с.
10. Степаненко В. Почути голос народу // Урядовий кур'єр. – 2005. – 14 жовтня. – С. 5.
11. Хайек Ф. Пагубная самонадеянность. Ошибки социализма: Пер. с англ. – М., 1992. – 304 с.

Варіант II

Семінар-прес-конференція

Державні органи влади Івано-Франківщини (Львівщини, Кіровоградщини тощо)

Метою заняття є не лише на методологічному рівні з'ясувати основні проблеми теми, але й ознайомитись з практичною діяльністю органів влади.

Орієнтовний перелік тем для семінару прес-конференції:

1. Правовий статус та повноваження посадових осіб ОДА.
2. Проблеми підвищення прозорості діяльності МДА.
3. Державна кадрова політика на регіональному рівні: труднощі і перспективи.

4. Розмежування адміністративних і політичних посад в органах державної влади.

5. Проблеми формування іміджу МДА та їх керівників.

У процесі підготовки слухачі магістратури повинні опрацювати рекомендовану літературу, підготуватися до поставлених питань, знайти матеріали, що стосуються практичних результатів діяльності конкретних РДА і ОДА. На заняття запрошуються представники органів виконавчої влади.

Заняття починається з вступного слова викладача. Далі надається можливість виступити запрошеним з визначеними питаннями. Після цього слухачі задають виступаючим питання, виникає обговорення порушених проблем державного управління. В кінці заняття викладач виступає з узагальнюючими висновками, висловлює подяку учасникам семінару-прес-конференції.

Тема 10. Місцеве самоврядування та його особлива роль в державному управлінні

Основні поняття і терміни: місцеве самоврядування, адміністративно-територіальна одиниця, територіальна громада, комунальна власність, місцевий бюджет, муніципальне управління, громадська ініціатива, децентралізація, місцева рада.

Варіант I

План

1. Актуальні питання розвитку місцевого самоврядування на сучасному етапі розвитку українського суспільства.
2. Соціальна природа і сутність функцій місцевого самоврядування.
3. Громадська ініціатива в системі місцевого самоврядування в Україні.
4. Перспективи розвитку системи управління комунальною власністю.
5. Методи оцінки ефективності муніципального управління.

Теми рефератів

1. Проблеми формування регіональних лідерів в Україні.
2. Форми взаємодії виконавчої влади з органами місцевого самоврядування на регіональному рівні: зміст та реалізація.
3. Місцеве самоврядування як форма децентралізації державної влади.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. В чому полягає дуальність статусу посади сільського голови.
2. Складіть план-конспект статті В. Олуйка «Проблеми формування регіональних лідерів в Україні на сучасному етапі» (Вісник НАДУ. – 2004. – №4. – С. 349-355).

Практичні завдання

1. Складіть порівняльну таблицю повноважень районної ради і районної державної адміністрації.
2. Прокоментуйте слова Ф.Д. Рузвельта: «Наш прогрес вимірюється не достатком тих, хто вже має багато, а тим, чи здатні ми достатньо забезпечити тих, хто має дуже мало».

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Якими нормативно-правовими актами визначено правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні?
2. Назвіть посадових осіб органів місцевого самоврядування.
3. Які питання уповноважені вирішувати сесії місцевих рад?
4. Що потрібно розуміти під поняттям «територіальна громада»?
5. Якою є процедура затвердження місцевого бюджету?
6. Чи оптимальними, на Вашу думку, є розподіл повноважень між місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування? Свою думку обґрунтуйте.

Рекомендована література

1. Батанов О.В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні / За заг. ред. В.Ф. Погорілка. – К.: Ін Юре, 2005. – 512 с.
2. Делія Ю.М. Місцеве самоврядування як право територіальної громади // Право України. – 2005. – №5. – С. 45-49.
3. Журавський В. Новий закон про місцеві вибори: переваги і недоліки // Юридичний вісник України. – 2005. – 2-8 квітня. – С. 5.
4. Іщенко О. Актуальні питання розвитку місцевого самоврядування на сучасному етапі // Вісник УАДУ. – 2003. – №2. – С. 5-10.
5. Кампо В. Дві системи місцевої влади: взаємодія, а не протистояння // Місцеве самоврядування. – 1998. – №1-2. – С. 35-38.
6. Кириленко О. Місцеві бюджети України. – К.: НІОС, 2000. – 366 с.
7. Кравченко В., Пітцик М. Муніципальне право України: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2003. – 672 с.

8. Мазуренко Т. Фінансова політика місцевих органів влади // Вісник НАДУ. – 2004. – №3. – С. 453-458.
9. Місюра В. Громадська ініціатива в системі місцевого самоврядування України // Вісник НАДУ. – 2005. – №1. – С. 288-295.
10. Нагребецька І. Тернистий шлях до цивілізованої держави самоврядних громад // Урядовий кур'єр. – 2005. – 22 жовтня. – С. 4.
11. Олуйко В. Проблеми формування регіональних лідерів України на сучасному етапі // Вісник НАДУ. – 2004. – №4. – С. 349-355.
12. Саламатов В. Методика оцінки ефективності муніципального управління // Вісник НАДУ. – 2004. – №4. – С. 337-343.
13. Шаповал В. Сутнісні характеристики місцевого самоврядування // Право України. – 2002. – №3. – С. 48-54.
14. Юлдашев О. Проблеми реформування адміністративного права // Право України. – 2005. – №5. – С. 28-32.

Варіант II

Науково-практична конференція на тему «Актуальні проблеми розвитку місцевого самоврядування в Україні»

Науково-практична конференція – це ефективна форма залучення широких кіл керівників і працівників органів місцевого самоврядування, науковців, слухачів магістратури до аналізу практики, узагальнення й поширення кращого досвіду самоврядування, господарювання й економічної діяльності, створення теоретичних й методичних передумов для його впровадження.

Спочатку складається план конференції, в якому передбачається підготовка основних матеріалів конференції, визначається склад учасників і осіб, які виступають з повідомленнями в секціях і фінансово-матеріальні та організаційні питання. Створюється організаційний комітет, який розробляє програму конференції, систему організаційних заходів. Визначається головуючий на конференції і керівники секцій. Узгоджується тематика виступів.

Успіх науково-практичної конференції, її ефективність багато в чому залежить від складу запрошених. Тому особливо важливо уникнути формальної масовості. Учасниками науково-практичної конференції мають бути лише ті працівники й фахівці, які беруть участь у вирішенні обговорюваних на ній питань та завдань.

Тема 11. Реформування організаційної структури

Основні поняття і терміни: організаційна структура, повноваження, управлінські послуги, адміністративна реформа, політична реформа, муніципальна реформа.

Варіант I

План

1. Основні напрями вдосконалення системи державного управління в Україні з врахуванням світового досвіду.
2. Труднощі і перспективи проведення адміністративної реформи в Україні.
3. Проблеми вдосконалення адміністративно-територіального устрою України.
4. Концептуальні засади розробки і реалізації моделей муніципальної (комунальної) реформи.

Теми рефератів

1. Адміністративна реформа як засіб вдосконалення державного управління в Україні.
2. Політико-правовий аналіз проектів концепції адміністративно-територіальної реформи.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Випишіть зі словників 5-6 визначень поняття «реформа».
2. Назвіть основну мету проведення адміністративної реформи в Україні.

Практичні завдання

1. Заповніть таблицю:

Назва реформи	Сутнісні характеристики	Основні труднощі втілення в життя
Політична		
Адміністративна		
Судово-правова		

Адміністративно-територіальна		
Муніципальна		

2. Запропонуйте власний алгоритм проведення адміністративної реформи в Україні.

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Назвіть сучасні риси системи державного управління в Україні.
2. Що являє собою адміністративна реформа? Яка її мета?
3. Вкажіть об'єктивні і суб'єктивні перешкоди для проведення адміністративної реформи в Україні.
4. Коли сформувався сучасний адміністративно-територіальний устрій України.
5. Перерахуйте основні проблеми регіонального і місцевого управління.
6. Чи потрібно, на Вашу думку, проводити муніципальну реформу? Якщо так, то за допомогою яких ресурсів і методів? Свою думку обґрунтуйте.

Рекомендована література

1. Бакуменко В., Кравченко С., Штика Л. Аналіз та оцінювання адміністративного реформування в Україні // Вісник НАДУ. – 2004. – №4. – С. 5-19.
2. Баштанник В., Серьогін С. Впровадження міжнародного досвіду владно-партійної взаємодії як напряму вдосконалення державного управління в Україні // Вісник УАДУ. – 2002. – №2. – С. 40-48.
3. Журавський В. Щодо реформи адміністративно-територіального устрою України // Право України. – 2005. – №8. – С. 16-18.
4. Концепція адміністративної реформи в Україні. – К., 1998. – 62 с.
5. Кравчук Л. Актуальні питання теорії та практики проведення в Україні адміністративної реформи // Вісник УАДУ. – 1999. – №4. – С. 5-12.
6. Лахижа М. Теоретичні основи та реалії реформування владних органів України // Вісник ДСУ. – 2005. – №1. – С. 9-12.
7. Мартиненко В. Структурно-логічні моделі формування та реалізації системи державної влади і управління // Вісник НАДУ. – 2004. – №1. – С. 42-47.
8. Новікова Т. Адміністративна реформа в Україні та Польщі // Вісник УАДУ. – 2002. – №3. – С. 17-27.

9. Орзіх М. Інноваційна реконструкція адміністративно-територіального устрою України // Право України. – 2005. – №7. – С. 11-15.
10. Черленяк І. Адміністративна реформа в контексті трансформаційних процесів в Україні // Вісник ДСУ. – 2004. – №1. – С. 27-32.

Варіант II

Семінар-дискусія

Дискусія – одна з активних форм занять, яка не тільки сприяє підвищенню ефективності навчання, але й залучає до активної розумової роботи кожного слухача, спонукає думати, сумніватися чи впевнитися у своїх міркуваннях, вчить культури спілкування.

Питання для дискусії

1. Ефективність сучасної моделі державного управління в Україні.
 2. Шляхи розв'язання суперечностей між вищестоячими і нижчестоячими органами влади.
 3. Надання управлінських послуг населенню, напрями розвитку та правове забезпечення.
 4. Кадрове забезпечення органів державної влади.
 5. Фінансове і організаційне супроводження адміністративної і адміністративно-територіальної реформ.
 6. Проблема розмежування адміністративних та політичних посад.
 7. Шляхи реформування органів місцевого самоврядування.
- В кінці заняття підбиваються підсумки.

Тема 12. Внутрішня структура органів державного управління

Основні поняття і терміни: структура, державний орган, міністерство, відомство, організаційні зв'язки, управлінська ієрархія, механізм управління, управлінська процедура, управлінський акт.

План

1. Поняття структури органу державної влади.
2. Основні вимоги до побудови структури органу державної влади.
3. Типова структура місцевої державної адміністрації.

Теми рефератів

1. Типова структура міністерства як центрального органу виконавчої влади.
2. Проблеми формування іміджу державної установи.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Які обов'язки покладено на апарати МДА відповідно до Типового регламенту МДА?
2. Скласти план-конспект статті В. Борденюка «Механізм (апарат) державного управління як система органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування» (Право України. – 2005. – №6. – С. 16-21).

Практичні завдання

1. Розробіть систему критеріїв побудови внутрішньої структури сільської (селищної, міської) ради.
2. Як Ви розумієте вислів Е. Хемінгуей «Ніщо не існує, поки не перепустити його крізь себе»?

Завдання для контролю та самоконтролю

1. Назвіть основні вимоги до організаційної структури управління.
2. Які Ви знаєте види організаційних структур?
3. Які Ви знаєте види організаційних зв'язків?
4. Чи існує необхідність існування на районному рівні таких структур як районні державні адміністрації? Свою думку обґрунтуйте.

Рекомендована література

1. Авер'янов В. Уряд у механізмі поділу влади: недосконалість вітчизняної конституційної моделі // Право України. – 2005. – №4.
2. Дерещ В. Реорганізаційні відносини як окремий вид управлінських відносин між органами виконавчої влади // Право України. – 2005. – №5. – С. 32-35.
3. Журавський В. Міністерства і відомства: скільки і яких їх має бути // Юрид. вісник України. – 2005. – 14-25 травня. – С. 5.

Тема 13. Механізм державного управління

Основні поняття і терміни: механізм державного управління, онтологічна структура державного управління, управлінська діяльність, стадії управління, управлінські зв'язки, методи управління.

План

1. Поняття механізму державного управління.
2. Загальна характеристика онтологічних та гносеологічних елементів державного управління.
3. Логіка управлінської діяльності.

Теми рефератів

1. Елементи онтологічної структури як підсистеми механізму державного управління.
2. Управлінські зв'язки в системі державного управління.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Дайте політико-правовий аналіз виступу Президента України Віктора Ющенка на Майдані Незалежності 24 серпня 2005 р. (Урядовий кур'єр. – 2005. – 26 серпня).
2. Випишіть зі словників визначення понять «онтологія», «гносеологія», «механізм управління».

Практичні заняття

1. Охарактеризуйте вислів П. Козловські «Культура покликана становити контекст, тканину смислу, з якими може себе співвіднести індивідуальне рішення».
2. Порівняйте мету і засоби управління при демократичному, авторитарному і тоталітарному політичному режимі.

Заповніть таблицю:

Вид політичного режиму	Мета управління	Засоби управління
Демократичний		
Авторитарний		
Тоталітарний		

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Назвіть основні складові механізму державного управління.

2. В чому полягає соціальна природа державного управління?
3. Перерахуйте і охарактеризуйте основні стадії управлінської діяльності.
4. Назвіть основні філософські проблеми державного управління.
5. В чому полягає суть синергетичної інтерпретації соціального порядку?

Рекомендована література

1. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: Монографія / Кол. авт.; За ред. В.М. Князева. – К.: Вид-во НАДУ – Міленіум, 2003. – 320 с.
2. Ібрагімова І. Управління в постмодерні: відкритість та взаємодія // Вісник УАДУ. – 2000. – №4. – С. 41-48.
3. Крисюк Ю. Синергетична інтерпретація соціального порядку // Право України. – 2005. – №7. – С. 30-33.
4. Мартиненко В. Соціальні системи: формування, розвиток управління // Вісник УАДУ. – 2002. – №2. – С. 29-33.
5. Токовенко В. Системний підхід у методології дослідження сутності державного управління в сучасному суспільстві // Вісник НАДУ. – 2005. – №1. – С. 86-93.
6. Чигринов В. Політична ментальність українського суспільства: історія і модерн. – Х., 2001. – 197 с.

Тема 14. Стратегічний та ситуаційний менеджмент

Основні поняття і терміни: менеджмент, організація, стратегічне управління, ситуаційне управління, стратегічне планування, цільове управління, управлінське рішення, технологія управління.

План

1. Менеджмент організації: суть та роль у державному управлінні.
2. Поняття та основні складові стратегічного управління.
3. Стратегічне планування в державному управлінні.
4. Технологія прийняття рішень в ситуаційному управлінні.

Теми рефератів

1. Стратегія цільового управління в системі державного управління.
2. Менеджери та їхня роль в організації.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Випишіть 10 ролей керівника за Мінцбергом.
2. Складіть план-конспект статті Л. Миримського «Ділова етика як інструмент державного управління» (Вісник УАДУ – 2002. – №1. – С. 284-291).

Практичні завдання

1. Прокоментуйте слова Ф. Достоевського «Без чіткого уявлення навіщо їй жити, людина жити не погодиться й скоріше знищить себе, ніж залишиться на Землі».
2. Складіть перелік вимог до ситуаційного управління.

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Назвіть основні функції менеджменту.
2. Що таке організація, які її ознаки?
3. Визначте роль комунікації у процесі управління організацією.
4. У чому полягає відмінність основних функцій менеджменту від конкретних функцій, які визначаються посадою?
5. Які існують рівні управління?
6. Переваги та недоліки централізації (децентралізації).
7. Які Ви знаєте стилі керівництва?

Рекомендована література

1. Вудкок М., Фрэнсис Д. Раскрепощенный менеджер. – М.: Дело, 1999. – 320 с.
2. Жигалов В., Шимановська Л. Основи менеджменту управлінської діяльності. – К.: Вища школа, 1994. – 220 с.
3. Дзвінчук Д. Психологічні основи ефективного управління. Навч. посібник. – К.: ЗАТ «Нічлава», 2000. – 280с.
4. Наука управляти: з історії менеджменту. Хрестоматія: нарис / Упор. І.О. Слепцов. – К.: Либідь, 1993. – 304 с.
5. Орбан-Лембрик Л. Етнопсихологічний контекст управління // Освіта і управління. – 2005. – №1. – С. 71-80.
6. Рябіка В. Формування «середнього класу» в умовах сучасного суспільного розвитку // Політичний менеджмент. – 2004. – №3(6). – С. 3-9.
7. Терещенко Н. Стратегія цільового управління в системі державного управління // Вісник УАДУ. – 2003. – №2. – С.45-51.

8. Цвєтков В., Горбатєнко В. Демократія. Управління. Бюрократія: в контексті модернізації українського суспільства. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, НАН України, 2001. – 248 с.

Тема 15. Інформаційне та комунікаційне забезпечення державного управління

Основні поняття і терміни: інформація, комунікація, комунікаційний процес, інформаційні технології, інформаційні ресурси, інформаційне суспільство, інформація державного управління, електронний уряд, електронний документообіг.

План

1. Поняття і загальна характеристика комунікацій.
2. Інформаційні ресурси як основа для інновацій. Переваги і недоліки інформаційного суспільства.
3. Основні напрямки інформатизації державного управління в процесі становлення системи державного управління.
4. Проблеми становлення електронного уряду та електронного врядування в Україні.
5. Запровадження технологій електронного уряду на місцевому рівні державного управління.

Теми рефератів

1. Інформаційні війни.
2. Вимоги до інформаційно-комунікаційних потоків.
3. Труднощі та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Випишіть зі словників визначення понять «інформація», «комунікаційні технології», «електронний уряд».
2. Складіть план-конспект статті О. Сосніна «Національні інтереси в інформаційній сфері» (Урядовий кур'єр. – 2005. – 4 жовтня. – С. 6).

Практичні завдання

1. Підготуйте короткий виступ на тему «Пріоритети державної інформаційної політики в умовах глобалізації».

2. Чи був правий, на Вашу думку, німецький філософ І. Кант, коли стверджував: «Ідеї управляють світом і перевертають його, або іншими словами, весь суспільний механізм базується в кінцевому рахунку на думках»? Свої міркування підтвердіть прикладами з історії.

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Що таке інформація?
2. Які вимоги ставляться до інформації в державному управлінні?
3. Які Ви знаєте інформаційно-комунікаційні технології?
4. Як співвідносяться між собою поняття «електронний уряд» і «електронне врядування»?
5. Які існують підходи щодо розуміння поняття «електронний уряд»?

Рекомендована література

1. Баєв В. Концептуальний аналіз електронного уряду та електронного врядування в контексті сучасних наукових розвідок // Вісник ДСУ. – 2004. – №3. – С. 11-12.
2. Гаман Т. Принципи інформаційної діяльності органів державного управління в регіонах України // Вісник ДСУ. – 2004. – №4. – С. 45-47.
3. Чернецька О.В. Глобальний розвиток системи масової комунікації і міжнародні відносини. – К., 2000. – 351 с.
4. Ібрагімова І. Інформаційне суспільство та взаємодія влади з громадськістю: вимоги ефективності // Вісник НАДУ. – 2004. – №1. – С. 36-42.
5. Литвинов Г., Сіряченко В. Модель електронного уряду для України: досвід Словенії // Вісник НАДУ. – 2004. – №4. – С. 422-434.
6. Маруховський О. Переваги та вади інформаційного суспільства // Політичний менеджмент. – 2005. – №1(10). – С. 127-136.
7. Молодцов О. Поняття інформаційного суспільства: методологічний аспект // Вісник НАДУ. – 2005. – №1. – С. 466-472.
8. Почепцов Г. Информационные войны. – К.:Ваклер, 2000.-576с.
9. Проценко Т, Шамрай В. Основні напрямки інформатизації державного управління в процесі становлення громадянського суспільства // Вісник УАДУ. – 2002. – №1. – С. 339-344.

10. Сергієнко І. 50 років української інформатики: доповідь // Вісник НАН України. – 2002. – №3. – С. 10-19.
11. Радзівський І. На шляху до інформаційного суспільства: державна інформаційна політика в умовах глобалізації / Вісник ДСУ. – 2004. – №2. – С. 32-36.
12. Шевчук О.Б., Голобуцький О.П. Електронний уряд. – К., 2002. – 173 с.

Тема 16. Зв'язки з громадськістю як комунікативна складова гармонізації взаємин держави та особи

Основні поняття і терміни: паблік рілейшнз, інформаційна політика, інформаційні технології, «сірі» і «брудні» технології, «чорний піар», управлінська етика, свобода слова.

План

1. Інформаційне суспільство та взаємодія влади з громадськістю: вимоги ефективності.
2. Паблік рілейшнз і державне управління.
3. Види і форми взаємодії органів державного управління і засобів масової інформації.
4. Ділова етика як інструмент державного управління.
5. Проблеми європеїзації державного управління в Україні.

Теми рефератів

1. Культура влади трансформаційного періоду: відкритість, доступність, прозорість.
2. Роль ЗМІ у формуванні професійної свідомості державних службовців.

Завдання для вивчення першоджерел, рекомендованої літератури

1. Що потрібно розуміти під поняттям «зв'язки із громадськістю»?
2. Складіть план-конспект статті І.І. Ібрагімової «Зв'язки із громадськістю як індикатор ефективності державного управління та показник стану громадянського суспільства» (Вісник УАДУ. – 2003. – №2. – С. 27-34).

Практичні завдання

1. Поясніть вислів М. Бердяєва: «Свобода – це передусім свобода духу... Щоб увійти в духовний світ, людина повинна здійснити подвиг свободи».

2. Розробіть власну систему критеріїв наближення системи державного управління в Україні до стандартів Європейського Союзу.

3. Перерахуйте якості необхідні державному службовцю-керівнику прес-служби ОДА.

Завдання для контролю і самоконтролю

1. Які Ви знаєте принципи ділового спілкування?
2. Назвіть основні вимоги до взаємодії влади із громадськістю.
3. На які структурні підрозділи місцевих органів виконавчої влади покладено зв'язки з громадськістю?
4. Що таке «інформаційний моніторинг»?
5. Як можна забезпечити втілення в життя принципу прозорості і публічності управління?

Рекомендована література

1. Блек С. Паблік рилейшнз. Что это такое? – М.: Новости, 1990-239с
2. Грицяк І. Європеїзація державного управління // Вісник НАДУ. – 2004. – №4. – С. 38-45.
3. Грицяк І. Конституція для Європи – основа європейського управління // Вісник ДСУ. – 2005. – №1. – С. 36-47.
4. Дармограй Н. Культура влади трансформаційного періоду // Вісник НАДУ. – 2005. – №1. – С. 39-50.
5. Ібрагімова І. Паблік рилейшнз і державне управління // Вісник УАДУ. – 2002. – №4. – С. 242-247.
6. Кальниш Ю., Міхаєва В. Зв'язки з громадськістю в державному управлінні: перспективи для України // Вісник НАДУ. – 2005. – №1. – С. 339-346.
7. Миримський Л. Ділова етика як інструмент державного управління // Вісник УАДУ. – 2002. – №1. – С. 284-291.
8. Пашко Л. Розширення Європейського Союзу або адаптація політики Європейського Співтовариства до реального розвитку країн-кандидатів // Вісник УАДУ. – 2002. – №4. – С. 333-339.
9. Работа Ю. Проблеми інституалізації зв'язків з громадськістю в державно-управлінській діяльності // Вісник НАДУ. – 2004. – №2. – С. 35-43.
10. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / Пер. з франц. В. Шовкун. – К.: Основи, 1998. – 669 с.

Програмові вимоги з курсу «Державне управління»

1. Що і як вивчає державне управління?
2. Які школи управління Ви знаєте? Коли виникла наука управління?
3. Сутність управління як суспільного явища.
4. Державне управління як вид соціального управління.
5. Основні риси державного управління.
6. Мета і суть державного управління.
7. Ціннісно-правовий вимір державного управління.
8. Методологія державного управління.
9. Співвідношення понять «державне управління» і «виконавча влада», «державне управління» і «менеджмент».
10. Суб'єкт і об'єкт управління.
11. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами.
12. Зміст та функціональні особливості державної політики.
13. Гендерна політика в Україні.
14. Загальна характеристика принципів державного управління.
15. Перерахуйте види структурних принципів, дайте їхню характеристику.
16. Назвіть та охарактеризуйте загальносистемні принципи державного управління.
17. Охарактеризуйте політико-адміністративні функції державного управління.
18. Економічні функції державного управління.
19. Соціальні функції державного управління.
20. Визначте значення культурно-освітніх функцій державного управління.
21. Спеціальні функції державного управління.
22. Допоміжні функції державного управління.
23. Управління людськими ресурсами як функція державного управління.
24. Стратегічне планування в державному управлінні.
25. Функція прийняття управлінських рішень, її характеристика.
26. Судово-правова функція державного управління.
27. Документообіг і діловодство як допоміжна функція державного управління.
28. Конституційно-правові засади державного управління.
29. Права, свободи і обов'язки людини і громадянина у сфері державного управління.
30. Адміністративна юстиція і квазіюстиція.

31. Основи побудови організаційної структури державного управління.
32. Дайте характеристику типів організаційних структур державного управління: лінійної, функціональної, дивізійної, лінійно-функціональної.
33. Поняття державно-управлінської діяльності.
34. Стадії управлінської діяльності.
35. Поняття управлінської технології.
36. Суть та основні ознаки державно-управлінських рішень.
37. Поняття оптимального управлінського рішення та його вибір.
38. Етапи підготовки і прийняття управлінського рішення.
39. Як проявляються зв'язки (субординаційні, координаційні, реординаційні) організаційної структури державного управління?
40. Правовий статус державного органу, державної посади.
41. Проблема відповідальності у державному управлінні.
42. Поняття та види контролю в державному управлінні.
43. Методи та форми здійснення контрольної влади.
44. У чому полягає різниця між внутрішнім і зовнішнім контролем?
45. Охарактеризуйте види внутрішнього контролю: з боку Президента України, КМУ, МДА.
46. Охарактеризуйте види зовнішнього контролю: конституційний, парламентський, прокурорський нагляд.
47. Основні підходи до формування оцінки ефективності державного управління.
48. Система органів виконавчої влади в Україні: складові, права, компетенції, функції.
49. Система стримувань і противаг як надійний механізм розподілу влади.
50. Охарактеризуйте роль Президента України у здійсненні виконавчої влади.
51. Назвіть противаги Президенту України.
52. Противаги Верховній Раді України.
53. Основні повноваження Кабінету Міністрів України.
54. Назвіть противаги Кабінету Міністрів України.
55. Роль і місце Конституційного Суду України у системі стримувань і противаг.
56. Назвіть принципи побудови та функціонування органів виконавчої влади в Україні.
57. Опишіть структуру Кабінету Міністрів України.

58. Охарактеризуйте структуру міністерства. Назвіть інші ЦОВВ, її функції і повноваження.
59. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження.
60. Структура місцевих державних адміністрацій та порядок їх формування.
61. Дайте характеристику повноважень голови обласної та районної державної адміністрації.
62. Основні повноваження місцевої державної адміністрації.
63. Процедура формування складу апарату місцевої державної адміністрації.
64. Розподіл функцій і повноважень місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування.
65. Соціальна природа і сутність функції місцевого самоврядування.
66. Перспективи розвитку системи управління комунальною власністю.
67. Актуальні питання розвитку місцевого самоврядування в Україні.
68. Труднощі і перспективи проведення адміністративної реформи в Україні.
69. Основні напрямки проведення адміністративної реформи.
70. Проблеми вдосконалення адміністративно-територіального устрою України.
71. Основні ознаки органу державної влади.
72. Стратегічне планування в державному управлінні.
73. Основні стилі керівництва, їх характеристика.
74. Основні напрямки інформатизації державного управління.
75. Проблеми становлення електронного уряду і електронного врядування в Україні.
76. Переваги і недоліки інформаційного суспільства.
77. Назвіть і дайте оцінку найважливіших моделей громадських зв'язків.
78. Визначте роль зв'язків з громадськістю в державному управлінні.
79. Значення ЗМІ в державному управлінні та напрямки роботи з ними.
80. Проблеми європеїзації державного управління в Україні.